

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยและสาระที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 67 โรงเรียน แบ่งส่วนที่เป็นครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นประชากรทั้งหมด จำนวน 67 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 รวม 67 โรงเรียน เป็นครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 คนและครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คนจาก 67 โรงเรียน เป็นจำนวนครูทั้งสิ้น 134 คน ยกเว้นโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งไม่มีการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีครูที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมดจำนวน 133 คน

3.2 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษา เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน คือครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นครูผู้สอนทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับ เพศ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ด้านการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจสาระพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมัธยมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า(Rating Scale) ส่วนแรกมี 9 ข้อและมีข้อย่อยแตกต่างกัน ในแต่ละหัวข้อ ในส่วนที่ 2 มีข้อย่อยทั้งหมด 13 ข้อ โดยทั้ง 2 ส่วน ได้แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นด้านสำรวจผลการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามและสำรวจความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยการ

ประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม ใน 3 ข้อย่อย ส่วนการสำรวจความต้องการการช่วยเหลือ สนับสนุนฯ ใช้วิธีการให้เลือกรายการต่าง ๆ ในแบบสอบถาม 2 ด้าน คือ ความต้องการการช่วยเหลือ ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และด้านแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 9 ข้อ และด้านสื่อต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้สาระพื้นฐานประชาคมอาเซียน 11 ข้อ แต่ละด้านจะให้เลือกระบุตามลำดับความสำคัญและต้องการมากที่สุดเพียงด้านละ 5 รายการ เท่านั้น โดยรายการที่ต้องการมากที่สุดจะอยู่ลำดับที่ 1 และตามลำดับต่อ ๆ ไปจนครบทั้ง 5 รายการ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน สาระสำคัญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแนว การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการแจกแบบสอบถามเมื่อครั้งที่เข้า อบรมประชุมครู เรื่องการสอนวิชาอาเซียนบูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ โรงเรียนทวิชาติศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 เรื่อง “การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการ อาเซียนศึกษา” โดยมีครูจากทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสตร์และวัฒนธรรม

3. นำมาจัดทำเป็นตารางเนื้อหาเพื่อกำหนดเป็นคำถาม

4. นำคำถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาเซียนจำนวน 5 ท่านตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย เมื่อได้ผลจากจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปหาค่า IOC ว่าสอดคล้องกับเนื้อหา เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 30 โรงเรียน

5. ผู้เชี่ยวชาญในด้านอาเซียนจำนวน 5 ท่านดังนี้

1) ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย รักษาการคณบดี วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2) ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล ผู้อำนวยการศูนย์เตรียมความพร้อม สู่ประชาคมอาเซียน

3) นาวาเอกวิชพร วงศ์นครสว่าง ผู้อำนวยการกองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ ฝ่ายวิชาการ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

4) นางมาลัยวรรณ จันทร์ ครูเชี่ยวชาญ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย (โรงเรียนต้นแบบศูนย์อาเซียนศึกษา)

5) นางพีรทิพย์ สุคันธเมศวร์ ครูชำนาญการ ครูผู้ปฏิบัติการสอนวิชาอาเซียนศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย (โรงเรียนต้นแบบ ศูนย์อาเซียนศึกษา)

6. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และปรับปรุงให้เหมาะสม

7. นำแบบสอบถามชุดที่ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากรและ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบแอลฟา ครอนบาค (Alpha Cronbach) ได้ค่า Alpha ที่ .9938 แล้วนำมาปรับให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวม ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปถึงครู หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้ง 67 โรงเรียน โดยวิธีการส่งด้วยตนเอง ส่งทางไปรษณีย์ ส่งด้วยการฝากกับครูและบุคคลที่รู้จักกับผู้วิจัย ครบทั้ง 67 โรงเรียน

2. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดต่อขอรับแบบสอบถามคืน ด้วยตนเองโดยวิธีการ ขอความอนุเคราะห์ให้ทางครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นผู้ช่วยรวบรวมให้ และผู้วิจัยไปรับด้วยตนเอง ในวันหยุดราชการ และได้รับความอนุเคราะห์ ร่วมมือเป็นอย่างดี ได้รับคืนจากครูหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ 55 โรงเรียน จำนวน 55 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 82 และได้รับคืนจากครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 55 โรงเรียน จำนวน 109 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 82

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ความเข้าใจสาระพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และ แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 และความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดการเรียนการ สอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับอาเซียน มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

2. การลงรหัส (Coding) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่ได้อำหนดไว้

3. การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เมื่อทำการจัดเตรียมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงสำรวจ (Survey Research) ดังนี้

1) ข้อมูลด้านสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ถามเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ วุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิเคราะห์ จำแนกเป็นรายการ และคำร้อยละ

2) ข้อมูล ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของประชาคมอาเซียนและความรู้ความเข้าใจสาระพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 3 กลุ่ม ด้วยสถิติ t-test และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่ม ด้วยสถิติ F-test แปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผล โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบส (Best) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ระดับ **มากที่สุด**

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับ **มาก**

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ระดับ **ปานกลาง**

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ระดับ **น้อย**

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน / แนวการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษา ระดับ **น้อยที่สุด**

3) ข้อมูลจากรายการประเมินตนเอง ใน 3 คำถาม วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย ด้วย เกณฑ์เดียวกันที่ใช้ในข้อ 2

4) ข้อมูลจากคำถามเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนจากรายการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและแนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนระดับมัธยมศึกษาและจากการสำรวจสิ่งที่ต้องการการช่วยเหลือสนับสนุนสื่อประเภทต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ใน ความถี่ ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยและแจกแจงด้วยคะแนนร้อยละ